

INSTRUKTION

Tips vid murbyggnation

Tips och trix när du ska bygga en mur

Det finns inget tråkigare än en mur som börjar luta utåt efter några år. Med dessa tips och trix säkerställer du en mur som ser snygg ut under lång tid. Benders information är kostnadsfri och ska inte uppfattas som en detaljerad konstruktionsritning, men är ändå till stor hjälp vid byggnationen.

INSTRUKTION

Tips vid murbyggnation

1. Börja med penna och papper

Försök att skissa upp era idéer och hur ni önskar det färdiga resultatet på en ritning, använd gärna en trädgårdsdesigner till hjälp. Med lite förberedelser kan man planera för ett effektivt murbygge utan en massa kapningar, samt undvika onödiga misstag. Passa även på att rita in era markstensytor, så de passar bra ihop. Fundera på hur hörn, trappor och radier påverkar konstruktionen. Läs ordentligt igenom våra monteringsanvisningar och fråga din lokala återförsäljare om något känns oklart. Mät sedan ut och markera var grundläggningen skall vara. Här är det särskilt viktigt att tänka till innan, särskilt vid sluttande mark tillsammans med en lutande stödmur. Vissa murtyper trappar ju nämligen lite inåt för varje skift.

2. Gör rätt från början

Starta arbetet med att gräva ur en tillräckligt djup och bred ränna för murens grundläggning. Vid sluttande mark, börja vid den lägsta nivån. Lägg därefter i en fiberduk på schaktbotten och börja med ett dränerande lager som skyddar mot tjälen. Dräneringsrör bör också användas och dessa skall placeras under och bakom murstenen, med ett jämnt fall, så att vattnet leds bort från muren. Fyll på med ett bärlager 0–32 mm eller liknande. Komprimera grundläggningen med hjälp av markvibrator (vibroplatta). Avjämna sedan med ett finare sättlager av stenflis 2-5 mm eller stenmjöl 0-4 mm, ca 30 mm tjockt. Minst 10 procent av den totala murhöjden bör ligga under marknivån.

3. Det viktiga första skiftet

Placera första murskiftet mitt i rännan på vår Grundbalk, en markplatta, en platsguten sula eller direkt på sättlagret. Fyll på ett dräneringsskikt, t ex makadam 8-16 mm eller lättklinkerkulor 4-10 mm, till en bredd av 0,15 x murens höjd, dock minst 15 cm bakom muren. Återfyll även upp till marknivån på murstenens framsida. Kontrollera med ett vattenpass att första skiftet ligger plant eller om det är en stödmur, lutar något inåt slänten. Detta för att ha marginal när bakomvarande massor packas. Vid byggnation av raka murar spänns ett snöre i murens bakkant för att få en rak linje.

4. Glöm inte geonät

Till fyllning bakom dräneringsskiktet kan samma material användas som till grundläggningen. Fyll och packa varje skift med en lätt vibroplatta, max 80–125 kg. Kör försiktigt och ej för nära muren så att den ändrar läge. Om geonät används till din stödmur, så skall nedersta nätet oftast placeras mellan första och andra skiftet mursten. En tumregel är att ett mursystem är självbärande vid tre gånger murens bredd. En stödmur som är 200 mm bred kan alltså byggas 600 mm hög, utan att behöva armeras med geonät. Längden på geonätet in i slänten bestäms av murens höjd och skall vara detsamma. Om marken bakom muren är lutande eller utsatt för belastning, t ex fordon av olika slag, skall dock alltid geonät användas, även på låga murar. Sträck geonätet väl och fyll på med material, så att sträckningen säkerställs.

5. Kontrollera ofta

Fortsätt sedan den roliga murbyggnationen och lägg skiften i halv- eller tredjedelsförband, överlappningen gör att muren blir stadig. Kontrollera då och då med en tumstock, så att förbandet inte förskjuts mellan murstenen.

INSTRUKTION

Tips vid murbyggnation

Kontrollera även ofta med ett långpass eller med ett vattenpass och en lång rätskiva, att stenen fortfarande ligger plant. Detta är viktigt att göra genom hela byggnationen. Slipa bort eventuella ojämnheter eller shimsa med tunna plastbrickor. Se även till att hålla ordentligt rent mellan murskiften, sopa med en borste. Första och översta skiftet, hörn, samt start och slut skall alltid limmas. I vissa mursystem limmas alla stenar, rekommenderat lim är Bender Betonglim.

6. Delning av mursten

För att dela en mursten används en betongkap, tänk dock på säkerheten, ofta är det både säkrare och snabbare att använda en betongklipp. De finns att låna hos en maskinuthyrare eller stenspecialist. Använd gärna också en mindre vinkelslip med diamantslipskiva för att fasa av kanter eller eventuella ojämnheter. Viktigt att då använda andningsskydd och skyddsglasögon. Till antikbehandlade murar kan man använda en hammare för att mjuka upp den sågade kanten. Återfyller du med jord vid de översta skiften, vik då upp en fiberduk på murstens baksida och ut på bakfyllningen, detta för att undvika materialvandring och missfärgning av muren.

7. Snygga avslut

Självklart ska växter också få plats i din nya trädgård. Komplettera gärna med växter som håller sig gröna året om. Tänk dock på att inte plantera buskar och träd för nära murstenen, annars kan rotsystemet knuffa ut muren när de blir större. Komplettera även gärna muren med stolpelement och stolptopp, samt avsluta med en avtäckning t ex Megatäck, Slät toppsten eller en i Bohusgranit. För det estetiska, samt för säkerhets skull, krön din mur med något av våra staket; Classic eller Funkis. Dessa instruktioner gäller för fasta grundläggningsförhållanden, men är endast vägledande och ytterligare tekniska hänsyn kan behövas tas till geologiska variationer i tomt- och markförhållanden.

